

Rektorn vid
Solna gymnasium
Råsundavägen 80
169 57 Solna

2010-05-28
1 (7)
Dnr: 40-2009:3677

Förvaltning:

Solna stad
Barn- och utbildningsförvaltningen
171 86 Solna

Kvalitetsgranskning av Solna gymnasium i Solna stad

Skolinspektionens beslut

Skolinspektionen har granskat betygssättningen i Solna gymnasium i Solna stad och bedömer att skolan behöver vidta följande åtgärder:

- Skolan behöver säkerställa att underlagen för betygssättning i naturkunskap A omfattar samtliga kursmål och betygskriterier och inget därutöver.
- Skolan behöver säkerställa att kraven för betyg i naturkunskap A inte varierar mellan lärare eller mellan program.
- Skolan behöver vidta åtgärder så att alla elever upplever sig vara informerade om grunderna för betygssättning i naturkunskap A samt upplever sig få en fortlöpande information om sina utvecklingsbehov och framgångar.

Bristerna kommer att följas upp sex månader efter Skolinspektionens beslut av Skolinspektionen, avdelningen i Stockholm senast den 29 november 2010.

Skolinspektionens granskning av betygssättning i Solna gymnasium

Bakgrund

Skolinspektionen genomför en kvalitetsgranskning av Betygssättning i gymnasieskolan under perioden 20 januari 2010 till den 1 maj 2010. Granskningen av Solna gymnasium i Solna stad ingår i detta projekt. Övergripande iakttagelser och slutsatser inom området kommer att redovisas i Skolinspektionens kvalitetsgranskningsrapport "Betygssättning i gymnasieskolan".

Solna gymnasium besöktes den 20–21 april 2010. Inför besöket hade skolan skickat in dokument gällande betygssättningen på skolan. Dessa dokument utgör tillsammans med elevenkäter och intervjuer med lärare, elever och skolledning underlag för Skolinspektionens beslut.

Övergripande information om projektplan för kvalitetsgranskningen finns på Skolinspektionens webbplats (<http://www.skolinspektionen.se/Kvalitetsgranskning/>).

Granskningens syfte är att undersöka om betygssättningen på de skolor som granskas uppfyller kraven på en likvärdig betygssättning och hur skolledning och huvudmän arbetar för att säkerställa att kraven uppfylls. Projektet har tre huvudfrågeställningar med underfrågor.

1. Sätts kursbetyg utifrån de nationella betygskriterierna?

- Använder skolan de nationella betygskriterierna som grund för betygssättning?
- Hur relaterar sig elevernas betyg till resultaten från nationella prov?

2. Har lärarna i gymnasieskolan tillräcklig förmåga att sätta likvärdiga betyg?

- Informerar lärarna eleverna om grunderna för betygssättning?
- Beaktar lärarna all kunskap som eleven tillägnat sig relaterat till betygskriterierna och kursplanemålen vid betygssättning?
- Har lärarna kunskaper om styrdokumentens regleringar kring bedömning och betygssättning?

3. Har gymnasieskolan fungerande system för att kvalitetssäkra arbetet med bedömning och betygssättning?

- Finns det rutiner på skolan för uppföljning och utvärdering av resultaten?
- Finns det fungerande rutiner på skolan för att kvalitetssäkra bedömning och betygssättning?

För Skolinspektionens bedömningsgrunder se bilaga med författningsstöd.

Solna gymnasium

Skolan är en kommunal gymnasieskola med ca 600 elever fördelade på 3 nationella program, elprogrammet, naturvetenskapsprogrammet och samhällsvetenskapsprogrammet samt ett individuellt program. Skolan leds av en rektor med samordningsfunktion och är uppdelad i två sektorer som var och en leds av en biträdande rektor.

Motivering till beslutet

1. Kursbetyg utifrån de nationella betygskriterierna

Beskrivning

Av de underlag Skolinspektionen tagit del av framgår att skolledningen på Solna gymnasium under det senaste läsåret (09/10) har utökat tiden för ämnessamverkan i syfte att garantera bättre likvärdighet i bedömning och betygssättning. Av lärarintervjuerna att döma har lärarna under ett antal år efterfrågat en förändrad organisation och en tydligare styrning från skolledningens sida så att de gemensamma konferenserna i högre grad handlar om ämnet, kursernas innehåll, undervisningen, bedömning och betygssättning. Under våren 2010 har lärarna haft två tillfällen per månad för ämneskonferenser. Lärarna i ellära A och engelska A har under ämneskonferenser sedan 2003 samtalat kring kursplanernas mål och betygskriterier och samtalen har resulterat i gemensamma lokala konkretiseringar av kursplanernas mål och betygskriterier. I naturkunskap A finns en lokal kursplan som att döma av lärarintervjuerna inte används av alla lärare.

I ellära A finns en lokal konkretisering av kursplanens mål och betygskriterier. Det finns också en kursplan som anger vilka aktiviteter/uppgifter som eleverna förväntas genomföra under kursens gång. När det gäller bedömning och betygssättning förväntas eleverna genomföra obligatoriska laborationer och två prov där det avslutande provet innehåller en teoretisk och en praktisk del. Eleverna informeras i förväg om grunderna för bedömning och betygssättning och de får veta hur det praktiska slutprovet med fyra uppgifter bedöms och betygssätts. Betyg sätts som ett resultat av lärarens sammanvägning av elevernas resultat på laborationer och prov med tonvikt på det kunnande som framgår av de avslutande examinationerna.

I engelska A finns en lokal konkretisering av kursplanens mål och betygskriterier. Av lärarintervjuerna framgår att inte alla lärare använder den. Några lärare utgår istället från kursplanens mål och betygskriterier i sin dialog med elever. Ämneslaget träffas ca två gånger per månad och de påbjudna samråden kring bedömning har resulterat i en bank av aktiviteter/uppgifter med uppgiftsspecifika bedömningsmatriser. I banken finns aktiviteter/uppgifter som speglar kursplanens olika delförmågor, läsförmåga, skrivförmåga etc. Aktiviteterna/uppgifterna genomförs och redovisas på ett likvärdigt sätt och elevernas resultat bedöms och betygssätts efter gemensamma och likvärdiga mallar. Under kursens gång genomför och redovisar eleverna ett antal valbara aktiviteter/uppgifter, inför varje aktivitet/uppgift informeras eleverna om de krav som ställs på aktiviteten/uppgiften och efter en aktivitet/uppgift återkopplar läraren så att eleven fortlöpande hålls informerad om sina framgångar och utvecklingsbehov.

Det nationella ämnesprovet i engelska A genomförs i mindre grupper och delprovet Skriva sambedöms av två lärare. Från och med vårterminen 2010 byter man prov klassvis så att en lärare inte rättar sina egna elever. När det gäller det nationella ämnesprovets betydelse för elevernas betyg anser någon lärare att det har blivit viktigare i takt med att kraven på likvärdighet och en rättvisande slutexamination ökar. Någon lärare menar att urvalet av texter och skrivuppgifter kan missgynna elever med tvåspråkig bakgrund på ett sådant sätt

att läraren tvingas bortse från vissa elevers låga resultat på det nationella ämnesprovet. Det i sin tur kan ge upphov till en bristande överensstämmelse mellan resultat på det nationella ämnesprovet och elevernas betyg i engelska A.

I naturkunskap A finns en lokal kursplan som inte är framarbetad eller reviderad under de senaste åren. Någon lärare säger sig använda den, någon lärare känner till den men använder den inte och någon lärare känner inte till den. Att döma av lärarintervjuerna har den ämnessamverkan som lärare efterfrågat och som skolledningen under det senaste året påbjudit huvudsakligen ägnats åt frågor om läromedel, material och ekonomi, inte åt frågor om bedömning och betygssättning.

Av enskilda lärarintervjuer och av gruppintervjun med lärarna framgår att innehållet i naturkunskaps A varierar med lärarens tolkning av kursplanens mål och betygskriterier. De exkursioner, laborationer, enskilda eller gruppvisa uppgifter/projektarbeten eller prov som bedöms och betygssätts utformas och bedöms på olika sätt. Även laborationernas innehåll och utformning varierar och man använder ingen gemensam mall för hur elevernas laborationsrapporter bedöms och betygssätts. Några lärare använder prov där betygsgrensarna anges med procentuellt antal rätt. Någon lärare säger sig vid betygssättning ta hänsyn till elevernas muntliga aktivitet på lektioner. Någon lärare säger sig vid betygssättning ta hänsyn till hur eleverna arbetar på timmarna. I gruppintervjun anser någon lärare att bedömning och betygssättning varierar mellan olika program beroende på elevernas olika kunskapsnivåer och någon lärare menar att lärare ställer olika höga krav i naturkunskap A, inte bara inom skolan utan också mellan skolor.

Bedömning

Utifrån projektets bedömningsgrunder bedömer Skolinspektionen att

- Skolan behöver säkerställa att underlagen för betygssättning i naturkunskap A omfattar samtliga kursmål och betygskriterier och inget därutöver.¹
- Skolan behöver säkerställa att kraven för betyg i naturkunskap A inte varierar mellan lärare eller mellan program.²

2. Lärarnas förmåga att sätta likvärdiga betyg

Beskrivning

Av de underlag som Skolinspektionen tagit del av framgår att lärare i ellära A och engelska A följer de föreskrifter om information och återkoppling som framgår av läroplanen för de frivilliga skolformerna. Eleverna får en fortlöpande information om vad som krävs på de aktiviteter/uppgifter som ger läraren betygsunderlag. De får också en fortlöpande information om sina framgångar och utvecklingsbehov.

---

¹Läroplan för de frivilliga skolformerna. Kursplan för NK 1201 – Naturkunskap A

²Läroplan för de frivilliga skolformerna.

I ellära A bekräftar eleverna att de informeras om de krav som ställs för olika betygsnivåer, att obligatoriska laborationer och prov, inklusive ett avslutande praktiskt prov, är betygsgrundande och att läraren inför prov och redovisningar fortlöpande anger vad som krävs samt ger återkopplingar som eleverna säger sig vara nöjda med. Att döma av elevintervjuerna får eleverna också sina betyg motiverade i slutet av kursen i ellära A. Resultaten på elevenkäten i ellära A bekräftar den beskrivning av bedömning och betygssättning i ellära A som framgår av lärar- och elevintervjun.

I engelska A bekräftar eleverna att de informeras om de krav som ställs för olika betygsnivåer, att läraren inför aktiviteter/uppgifter anger vad som krävs och att läraren ger återkopplingar som eleverna säger sig vara nöjda med. I elevernas perspektiv har resultaten på det nationella ämnesprovet stor betydelse för vilket betyg de får. Att döma av elevintervjuerna får eleverna också sina betyg motiverade i slutet av kursen i engelska A. Dock uppfattar en del elever det som att olika lärare i engelska A ställer olika höga krav för betyg. Resultaten på elevenkäten i engelska A bekräftar att eleverna är nöjda med den information om bedömning och betygssättning som lärare i engelska A ger och ca hälften av eleverna säger sig uppleva att det är olika lätt/svårt att få ett visst betyg i engelska A beroende på vilken lärare som sätter betyget.

I naturkunskap A bekräftar eleverna att lärarna vid kursens början informerar om de krav som ställs för de olika betygsnivåerna. Eleverna är också nöjda med den information som lärarna ger inför prov och de bekräftar att exkursioner, laborationer och projektarbeten är obligatoriska. Men som de uppfattar det, är det elevens resultat på prov som är helt avgörande för betygsnivåerna VG och MVG. De säger sig inte veta att laborationer eller laborationsrapporter betygssätts i fler än en betygsnivå, G. De är inte förtrogna med det betygskriterium för MVG som lyder "Eleven /.../ planerar och genomför undersökande uppgifter, tolkar resultaten /.../". De säger sig inte heller veta hur grupparbeten bedöms och betygssätts. De ger exempel på att två elever, som tillsammans skriver en rapport och redovisar, får olika betyg på en gruppuppgift utan att läraren motiverar vari skillnaden i resultat består. Flera av eleverna har uppfattningen att deras arbetsinsats och beteende påverkar deras betyg i naturkunskap A. Några försöker gissa sig till vilka krav som ställs men deras gissningar överensstämmer inte med varandra. Flera säger sig inte ha fått sitt betyg motiverat i slutet av kursen och några tycker sig inte veta varför de har fått ett visst betyg. Resultaten på elevenkäten i naturkunskap A, där ca en tredjedel säger sig inte ha tagit del av kursplanen, där 85 % säger att laborationer inte påverkar betyget och där 60 procent säger att personliga egenskaper påverkar betyget, bekräftar den oklarhet kring bedömning och betygssättning som framgår av elevintervjun.

Av intervjun med skolledningen framgår att skolan använder ett databaserat återkopplingssystem där lärare förväntas göra en "Nulägesbeskrivning i pågående kurser". För varje elev anges om eleven "visar bristande tendenser att nå målen", "visar goda tendenser att nå målen" eller "visar mycket goda tendenser att nå målen". I de fall eleven visar bristande tendenser förväntas läraren ge förslag till åtgärder/förbättringar. För elever som löper risk att inte få ett godkänt betyg upprättas en handlingsplan som undertecknas av eleven, vårdnadshavaren och läraren. För elever i årskurs 1 görs nulägesbeskrivningar vid fyra tillfällen per år, för elever i årskurserna 2 och år 3 vid tre tillfällen per år. Den information om elevernas kunskapsutveckling som framgår av nulägesbeskrivningar och hand-

lingsplaner används sedan som underlag vid skolans studieresultatskonferenser och vid utvecklingssamtal med eleverna.

Av lärarintervjuerna framgår att inte alla lärare följer skolledningens påbud om nulägesbeskrivningar. Några lärare säger sig inte göra någon nulägesbeskrivning. Någon lärare uppfattar blankettens tre alternativ som oklara. Någon lärare har uppfattningen att den tid det tar att fylla i blanketten inte är meningsfull arbetstid.

Bedömning

Utifrån projektets bedömningsgrunder bedömer Skolinspektionen att

- Skolan behöver vidta åtgärder så att alla elever upplever sig vara informerade om grunderna för betygssättning i naturkunskap A samt upplever sig få en fortlöpande information om sina utvecklingsbehov och framgångar.³

3. Skolans system för att kvalitetssäkra arbetet med bedömning och betygssättning.

Beskrivning

Av de underlag som Skolinspektionen har tagit del av framgår att det på Solna gymnasium bedrivs ett systematiskt arbete i syfte att förbättra lärarnas samsyn om bedömning och betygssättning. Man har initierat ämnesgrupper som träffas två gånger per månad och påbjudit samråd kring bedömning och likvärdig betygssättning. Varje läsår inleds med en påminnelse om de nationella föreskrifter och lokala rutiner som gäller bedömning och betygssättning.

På Solna gymnasium finns fungerande rutiner för betygsstatistik, resultatuppföljning och återkoppling. Under personalkonferenser återkopplas betygsresultat till personalen. Man jämför resultat på nationella ämnesprov med satta betyg. Man analyserar och diskuterar avvikelser i syfte att garantera likvärdighet i bedömning och betygssättning. När det gäller resultat i matematik har man gjort jämförelser med andra gymnasieskolor, t ex Marina Läroverket i Danderyd, för att garantera likvärdighet.

Av rektorsintervjun framgår att man, som ett resultat av betygsstatistik, har vidtagit åtgärder och omfördelat resurser. När betygen i ellära A för tre år sen sjönk, gjordes analysen att elevernas förkunskaper i matematik var bristfälliga. Man utökade kursen med 15 timmar så att lärarens möjligheter att hjälpa och stötta elever med bristande förkunskaper i matematik förbättrades. Timtalet i matematik B har, efter en motsvarande analys och i samma syfte, förstärkts för alla elever på skolan. Av skolans interna statistik för de senaste framgår att andelen icke godkända betyg på skolan sjunker och andelen höga betyg ökar.

---

³Läroplan för de frivilliga skolformerna

Bedömning

Utifrån projektets bedömningsgrunder bedömer Skolinspektionen att skolledningen på Solna gymnasium har vidtagit åtgärder för att kvalitetssäkra bedömning och betygssättning. Man har också fungerande rutiner för betygsstatistik, betygsanalys, resultatuppföljning återkoppling till personalen och åtgärdsplaner i syfte att förbättra elevernas betyg.

Uppföljning

Inom områden där skolinspektionen bedömt att det finns kvalitetsbrister och tillsynsbrister ska rektorn för skolan lämna en redovisning över vilka åtgärder som vidtagits med anledning av beslutet. Åtgärderna ska redovisas skriftligen till Skolinspektionen, Box 23069, 104 35 Stockholm senast den 29 november 2010.

På Skolinspektionens vägnar

Peter Ekborg
Enhetschef

Per Måhl
Utredare/Föredragande

I ärendets slutliga handläggning har också utredaren Peter Jansson deltagit.

Bilaga med författningsstöd